

ATUARAKETIP IMARISAANUT SULIASSAT: AKULLIIT

IMAI

- Atuaraketip imaasa akullernoortut eqikkarneri / 2
- Book creatorimi aamma bookiemi suliassat digitaliusut / 3
- Book creatorimi imaluunniit bookiemi 'fakta om ghana'-p suliassartai / 3
- Bilengbanp allaatigineqarnerata suliassartai / 3
- Happyp allaatigineqarnerata suliassartai / 7
- Oqaluttualiap 'silarsuaq sioraannaasoq'-p suliassartai / 10
- Rafikip allaatigineqarnerata suliassartai / 11
- Naatsukullaliap 'aasiak qummuattarlu ilisimasaasivik'-p suliassartai / 14
- Rahip allaatigineqarneranut suliassat / 15
- Nunarsuarmi anguniakkat ilaannut toqqakkanut suliassat / 18

ATUARAKETIP IMAASA AKULLERNOORTUT EQIKKARNERI

Bilengban 11-nik ukioqarpoq 5.klassimilu atuartuulluni. Illoqarfeeqqami Kitulanbonimi najugaqarpoq. Bilengban anguniagassaminik pilersaaruteqarpoq. Atuarneq nuannaraa, ilinniagassani sularisuaannarpai nakorsanngorusullunilu. Ilaqutariit illuat imeqanngilaq innaallagiaqaranilu. Bilengban meeqqallu allat kuummut imertartarput. Ataatan narsaatimi ikiortarpaa allallu suliassani sularisarlugit. Nunaqqatini napparsimaleraangata imaluunniit kuukooriarsuarmit kiitikkaangata ikiorsinnaasarniassagamigit nakorsanngorusuppoq.

Happy 10-nik ukioqarpoq 4. klassimilu atuartuulluni. Illoqarfeeqqami Inagnambonimi najugaqarpoq. Atuarneq nuannaraa. Ataataa h vdingiuvoq ukiullu qulit matuma siorna illoqarfeeraanni atuarfik siulleg sananeqarmat sanaqataasimalluni. Atuarfik mikisuuvoq tallimanik ilinniartitsisulik. Atuakkanik pequtinillu amigaateqaramik nunaqqatigiit ikioqatigiillutik atuarfik pitsanngorsarniarpaat. Happyp anaanani qaqqortarisanik katerseqatigisarpaa angerlarsimaffimminnilu ikiuuttarluni. Ilinniartitsisuni arnaq nuannaartoreqaa namminerlu ilinniartitsisunngornissani takorluugaaraa. Angajoqqaavi tamarmik atuarneqanngillat.

“Silarsuaq sioraannaasq” –p imaraa Clara, illoqarfeeqqami kunngip pania, illoqarfeeqqami avataa takorusullugu qanorluunniit naleqassagaluarpat atuartunngorusuttoq. Tamaanili ileqquuvoq niviarsiaqqat atuartannginnerat illoqarfeeqqallu avataanut aallartannginnerat. Taamaakkaluartoq Clara isertorluni qarmarsuit avataanukarpoq atuarfiliarlunilu. Ataataatalu paasivaa niviarsiaqqat atuartuusinnaalluartut angusaqarlutik aallarsinnaallutillu.

Rafik 11-nik ukioqarpoq Langamilu najugaqarluni. Illoqarfik Ghanap avannaani illoqarfiit anginersaata Tamalep avannannguaniiippoq. Rafik muslimiuvoq ullormullu tallimariarluni qinusarluni, oqaatsit arlallit sapinngilai atuarfimmilu tuluttoorneq assigiinngitsunik pinnguaatitaqartartoq nuannareqaa, ilinniaatigalugik erinarsortarput, pinnguarlutik aalasarlutillu. Nunarsuaq angallavigerusuppa sakkutuullu nakorsaatut ilinniagaqarusulluni, soorlu taakku nammineq kilerami qaamigullu qileroqaatigilikaminik ikiuunnikutut ilinniarusuppoq. Taamaalillunilu allanik ikiuisinnaanngussalluni.

Aasiak qummuattarlu ilisimasaavik Ghanamiut oqaluttuatoqaatigaat. Aasiak silarsuarmi silatunerpaajorusuppoq. Taamaamat ilisimasat tamaasa qummuattamut katersorpai qummuattarlu orpimmu toqqorniarlugu. Kisianni qummuattaq saaminiitillugu orpik majuarfigisinnaanngilaa. Ernermi siunnersormani qummuattaq nammallugu qummukaqqulluni paasivaa ilisimasat tamaasa kisimi pigisinnaanagit. Taava qummuattaq aserorpaa ilisimasallu tamarmik silarsuarmut siaruapput.

Rahi 14-inik ukioqarpoq 7. klassimilu atuartuulluni. Atuarsinnaajumalluni angani atsanilu Moglaami najugaqatigai. Rahi ilaqutariinni siullersaalluni 7. klassi tikillugu atuartuuvoq. Atuarfimmu immikkut ittumi – niviarsiaannaat atuarfianni atuartuuvoq. Rahi illumi suliassaqartarpoq. Qaqqortarissat sheat atorlugit punniliortarpoq, imertartarpoq ilaqutariillu kukkukuutai nakkutigisaralugit. Qiimasuuvoq ilaminillu illartitsisusarluni. Atuarfimmullu tunngasunik pimoorussisuuvoq sapinngisani tamaat suliaqarniartartoq. Takorluugaraa niviarsiannngorumaarluni.

BOOK CREATORIMI AAMMA BOOKIEMI SULIASSAT DIGITALIUSUT

SkoleTubemi atortunut Book Creatorimut aamma Bookiemut digitaliusumik bogskabeloni sularineqarnikuuvoq, tassani atuartut AtuaRaketip/LæseRakettenip imai multimodaliusumik sularisinnaavaat. Skabelonimiipput atuakkap akullernut imarisaasa suliassartai, aamma LæseRakettenip imai, aamma videot assillu. Skabelonit aqqissuunneqarsinnaapput naleqqussarneqarlutillu apeqqutaalluni atuartuutivit suliassat qanoq amerlatigisut sularissaneraat. Skabelonimi atuakkap imaani kapitalit ataanni tamani suliassat nassuiarneqarsimasarput.

Imaaliussaait

Atuarfivit Book Creator imaluunniit Bookie atorneraa apeqqutaalluni 'bibliotekki' atugassat ammassavat. Nittartakkami linki nassaariuk ilitsersuullu una malillugu (qallunaatoorpoq):

<https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

BOOK CREATORIMI IMALUUNNIIT BOOKIEMI 'FAKTA OM GHANA'-P SULIASSARTAI

"Her er Ghana" på side 4-7 -imi bogskabelonimi digitaliusumi, Book Creatorimi aamma Bookiemi nukarliit sammisassaanni atuartut Afrikap nunataanut assinik atugassaqarput. Ghana nunap assingani nalunaaqutsersimavoq. Suliassat tassaniittut sularissagunikkitt AtuaRaketimi/LæseRaketenimi qupp. 9 (bogskabelonimi qupp. 3) atuaqqaassavaat. Peqatigitillugu allaatigisamut (artikelimut) nittartakkamut linkerisoqarpoq *Fakta og tal om Ghana* (Ghana pillugu ersarissaait kisitsisillu. Suliassaq allangorartinneqarsinnaavoq atuartut niveauannut naleqqussarlugu. Aamma 'atuakkami' quppernerit ilaneqarsinnaapput.

Uani nassaarisinnaavat (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

BILENGBANP ALLAATIGINEQARNERATA SULIASSARTAI

Atuartut AtuaRaketimi/LæseRakettenimi Bilengbani allaatigineqarnera atuassavaat, atuffassinnaavatit imaluunniit namminneq qallunaatuuaa tusarnaarsinnaavaat uani app'imi:

<https://heleverdeniskole.dk/laeseraketten-i-det-nordlige-ghana/>

Nittartakkami Bilengban pillugu filmit assillu takusinnaavasi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/bilengban/>

Bilengbanip apeqqarissaarfigineqarnera

Bilengbanip allaatigineqarnera atuareerussiuk Bilengban pillugu paasisaqangaatsiassaasi. Aammali ilai tusanngilasi. Bilengban 'issiavimmut kissalaartumut ingiteriarlugu' apersorsinnaavarsi.

- Atuartut tamarmik 3-5-inik apeqqusiorsinnaapput. Apeqqutit aamma eqimattani suliarineqarsinnaapput.
- Marlussoriarlusi atuartut 'issiavimmiittut' taarsertarlugit apeqqarissaarsinnaavusi. Pingaaruteqarpoq atuartut 'issiavimmiittut' meeqqat atuakkami allaatigineqartut pillugit paasisaqarluarsimanissaat.

Apeqqarissaarneq naammassippat atuartut apeqqutaat apeqqutillu akissutaat eqikkarsinnaavasi. Tamatuma kingorna apeqqarissaarnermi paasisartik pingaarnerusutut isigisartik pillugu atuartut Bilengbanimik allaatigisaq nangillugu immikkoortumik ataatsimik ilallugu allassinnaapput imaluunniit titartaasinnaapput. Kisimiillutik, aappalerlutik eqimattaqqaniluunniit allassinnaapput.

Imminut oqaluttuaralutit Bilengbanimut postkortimut allagit

Ukiopassuarni meeqqat ilaannut LæseRakettenimiittunut/AtuaRaketimiittunut allannissaq periarfissaanikuvoq. Ukioq manna Bilengbanimut postkortimik nassiussisinnaavusi. Atuartut kusanartunik titartagartalerlugit imminullu oqaluttuaralutik allassinnaapput, aamma meeqqat Ghanamiut pillugit atuarluni qanoq iginerlugu ilanngussinnaavaat. Pitsaassaaq tuluttut allappata Bilengbanip allakkat atuarsinnaaniassammagit. Paasisaqarnerusinnaavusi uani (qallunaatut) : <https://heleverdeniskole.dk/send-post-til-ghana/>

Atuarfik pingaartuuvoq – atuaqatigiinni oqallinnerit

Bilengban 5. klassiuvoq nakorsanngornissanilu takorloorlugu. Ghanami atuarneq akeqanngilaq kisianni atuaqqissaguni nakorsanngorlunilu ilaqaataa ilinniarnera akilertariaqassavaat. Uani Ghanami atuarfiit assigiingitsut takusinnaavasi, ullormut atuarnerit, atuartitsissutit, atuartitsinerit meeqqallu atuartinniarnernit tunngatillugu unamminartut pillugit atuarlusi, uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/skole-i-ghana/>

Apeqqutit tulliuttut atuaqatigiinni oqallisigisigit:

- Sooruna atuarnissaq pingaaruteqartoq?
- Nunarsuarmi meeqqat ilaasa atuartuunginnerat imaluunniit atuarfimmi ilikkagaasa naammattannginnerat pillugu qanoq eqqarsaateqarfigaasigit?
- Meeqqat ilaasa atuartannginnerannut suut peqqutaasoraasigit?
- Atuanngikkaangamik ullormut sulerisarsoraasigit?
- Ilissi atuarneq ajortuugussi ullormut sulerisassagaluarpisi?
- Qanoq isumaqarpa ilinniartitaaneq pisinnaatitaaffiusoq? Nunarsuarmi meeqqat 67 millionit atuartuunginnerat qanoq isumaqarfigaasiuk?

Nunat anguniagaata 4-p imaraa meeqqat tamarmik atuarfimmi pitsaasumi 2030 tikitsinnagu atuartuunissaat. Tamanna pillugu (qallunaatut) atuarsinnaavusi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-4-skole-i-ghana/>

Atuaqatigiinni brainstormersinnaavusi atuarfik pitsaasoq qanoq ittuunersoq taaguillusi. Atuarfik pitsaasuussappat ilinniartitsisunut atuartunullu suut naatsorsuutigisariaqarpat? Aamma atuartut oqallisigisinnaavaat namminneq atuarfimminni suut pitsaasuunersut suullu pitsaanerusinnaanersut. Atuartut suut pingaernerpaatut isumaqarfiginerlugit isumaqatigiissutigissavaat.

Tamatuma kingorna allattukkasi "atuarfiup uummatai" /"god-skole-hjerter" sanassavasi. Taava aktionsugemut peqataassagussi atorsinnaavasi meeqqallu tamarmi atuartuunissaannut iliuuseqaqataallusi. Ilisserutit/skabenonit paasisutissallu uaniipput (qallunaatut):
<https://heleverdeniskole.dk/aktionsugen-2023/>

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi Bookiemilu akullernut (mellemtrinnet) digitale bogskabelonimi atuartut suliassat uaniipput:

Side 8-9: Her skal de møde Bilengbana (Uani Bilengban naapissavaat): Allatat atuassavaat videokkullu ilisaritinnera isiginnaarlugu.

Side 10-13: Et glimt af hverdagen (Ulluinnarni inuunermit takusassamernit): Assit quppernemiittut aallaavigalugit postkortiliortoqassaaq. Postkortini Bilengban Ghanamilu inuunera oqaluttuarineqassaaq.

Side 14-15: Poskort til Bilengban (Bilengbanimut allakkat): Atuartut Bilengbanimut postkortimut allassapput. Assit titartakkallu atussavaat. Tamatuma kingorna postkortiliussapput Bilengbanimullu nassiullugit. AtuaRaketimi qupp. 50-imi tamanna pillugu paasisaqarnerusinnaavusi.

Side 16-17: En drøm og en plan:(Takorluugaq pilersaarullu): Bilengban siunissaminut takorluugaqarpoq tamannalu ilungersorluni angorusullugu. Atuartut pilersaarutitik takorluukkatillu oqaluttuarissavaat.

Side 18-19: Rent vand og sanitet (Minguitsumik imeqarnek sukuluisaarnerlu): Nunat anguniagaat 6 sammeneqassaaq – Minguitsumik imeqarnek sukuisaarnerlu. Nittartakkami anguniakkat Nunat anguniagaat 6 atuassavaat videoliorlutillu.

Side 20-21: Verdensmålene (FN-ip nunarsuarmi anguniagai): Maanna Bilengbanip oqaluttuarineqarnerani Nunat anguniagaanik ujaasissapput. Nittartakkami nunat anguniagaat atuarneqassapput.

Side 24-25: Skolehjerter: (Atuarfiup uummatai): Atuarnerup pitsaasuunissaata tamanut pingaaruteqassusaa sammeneqassaaq. Tamatuma kingorna aktionsugeqarnissaanut atuarfiup uummataanik sanasoqassaaq. AtuaRaketimi qupp. 48-mi tamanna pillugu paasisaqarnerusinnaavusi. Suliassat nassaarisinnaavatit uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

Ghanami uumasut misissorsigit

Atuaraketimi Bilengbani kuukooriarsuup tumaanik takusoq oqaluttuarineqarpoq. Aamma savaasat ilaqtariit naarsaataanit ingalassimatinniartussavai. Atuartut Ghanami kuukooriarsuit uumasullu allat aamma nuna pillugit atuarsinnaapput uani (qallunaatut):

<https://heleverdeniskole.dk/dyr-og-landskaber/> Soorunami aamma Ghanami allarpassuarnik uumasooqarpoq atuartut misissorsinnaasaannik.

Atuaqatigiinni uumasut oqallisigisigit – suna ilisarnaatigaat? Atuartut eqimattakkaartikkitt, eqimattani uumasooq saqqummiullugu ‘ilisarititassartik’ piareersassavaat.

Atuartut misissorsinnaavaat:

Sumi uumasuunersoq

- Isikkua
- Angissusaa
- Nerisartagai
- Kinguaassioartarnera
- Allat

Ataatsimoorlusi assiliamik angisuumik qalipaasinnaavusi - nuna narsartarsualik, kuulik, qaqqalik illoqarfeeralillu aamma uumasut assigiingitsut inuuffigisaasa nalaannut iliorarlugit. Atuartut uumasut qalipassavaat imaluunniit kuukooriarsuaq nittartakkamit aaneqarsinnaasoq qalipassinnaavaat.

Sapangat/sapangaaqqat atorlugit uumasuliorneq/aarnualiorneq

Bilengban naggueqatigiinnut konkombanut ilaavoq. Taakkununga kuukooriarsuit illernartuupput, kuukooriarsuit qangersuaq inuit kuuk ikaarniaaraat ikiuussimmata – inuit saassutsit ikiorlugit – nunasaanillu nassaartillugit. Tamanna pillugu uani paasisaqarnerusinnaavusi (qallunaatoorpoq): <https://heleverdeniskole.dk/religion-og-tro-i-ghana/>

Taamaattumik naggueqatigiit konkombat kuukooriarsuarnik toqutsineq ajorput, naak ilaanni kuup killingani – Bilengbanip imertartarfiani - inunnik kiisisaraluartut. Naggueqatigiinnut konkombanut kuukooriarsuit uumasuupput iluanaarnermik pilluarnermillu nassatallit. Nammineq uumasumik iluanaarnartumik – aarnuamik - sanallusi misilissiuk. Najooqutassaq nassaarisinnaavarsi uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/lykkedyr-af-perler/>

HAPPYP ALLAATIGINEQARNERATA SULIASSARTAI

Atuartut AtuaRaketimi/LæseRakettenimi Happyp allaatigineqarnera atuassavaat, atuffassinnaavatit imaluunniit namminneq qallunaatuuaa uani tusarnaarsinnaavaat app'imi:

<https://heleverdeniskole.dk/laeseraketten-i-det-nordlige-ghana/>

Nittartakkami Happy pillugu filmit assillu takusinnaavasi uani: <https://heleverdeniskole.dk/happy/>

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi aamma Bookiemi Bogskabelonimi digitaliusumi atuartut suliassat nassaassaasut ukuupput:

Side 24-25: Her skal I møde Happy (Uani Happy naapissavarsi) Tassani Happy pillugu allatat atuassavaat videoliarineqarneralu takullugu.

Side 26-27: Happy kort fortalt (Happy naatsumik ilisaritillugu): Happyp allaatigineqarnerani Happyp nukittuffii sanngiiffiilu oqaluttuarissavaat, kiisalu namminnerminnut tunngatillugu assigiiffitik assigiinngiffitillu nassaarissallugit.

Side 28-29: Håb og drømme: (Neriutit takorluukkallu) Tassani Happyp atuarnera, naatsorsuutigisai takorluugaalu imarai.

Side 30-31: Mine drømme for fremtiden: (Siunissamut takorluukkakka neriutikkalu) Atuartut namminneq atuarneratik kiisalu siunissamut naatsorsuutitik takorluukkatillu oqaluttuarissavaat.

Side 32-33: Vi hjælper til (ikiuuppugut) Angerlarsimaffimmi atuarfimmilu suliassat/pisussaaffiit sammeneqassapput.

Side 34-35: Verdensmålene: (FN-ip nunarsuarmi anguniagai) Maanna Happyp oqaluttuarineqarnerani Nunarsuarmi anguniakkanut tunngasunik ujaasissapput. Nittartakkamit anguniakkat atuarneqassapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/> kalaallisuu uani takuneqarsinnaapput: <https://www.anguniakkavut.gl/>

Suliassat nassaarisinnaavatit uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

Ikinngutaalluartoq qanoq ittuaa? – atuaqatigiit oqallinnerat

Happyp atuarfiani atuartut tamarmik ullaat tamaasa atuarfiup silataani erinarsogatigiittarput. Erinarsuutit ilai ikinngutaalluarnermut tunngasuupput. Atuaqatigiinni oqallisigisigit uku:

- Sooruna pitsaasunik ikinnguteqarneq nuannersuusooq?
- Happy qanoq ittuugamiuna ikinngutaalluartuusooq?
- Inuit qanoq ikiorneqarsinnaappat kiserliortutut misigissanngippata? Allat ikinngutitaarnissaannut ikiorneqarsinnaappat?
- Atuartut ordkortiliorsinnaappat oqaaseqatigiinnik allattuiffissaminnik, aallaqqaatilinnik ima: "Ikinngutaalluartoq tassaavoq ..."

- Ordkortiliat tamaasa nivinngiarlugit qulit toqqarsinnaavasi pingaartinnerpaasassinnik imaqtut.
- Ikinngutigiinnerup orpianik sanasinnaavusi taakkulu ordkortit toqqakkasi tassunga nivinngarlugit. Orpik plancheamut qalipanneqarsinnaavoq imaluunniit aamma orpiup kanaartaanik atorsinnaasassinnik nassaarsinnaavusi.

Pisussaaffiit aamma meeqqat sulisorineqartarnerat

Happy angerlarsimaffimmi assigiinngitsunik pisussaaffeqarpoq. Tamanna AtuaRaketimi atuarsinnaavarsi. Aamma atuartut Ghanami suliassat/pisussaaffiit pillugit allanik atuarsinnaapput uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/pligter/>

Meeqqat angerlarsimaffimmi ima suliassaqtartigippata – allaat tamanna atuarnerannut sunniuteqarluni – tamanna taaneqartarpoq 'meeqqat sulisorineqartut'. Happyp allaatigineqarnerani aamma naggueqatigiit fulanit tusarpagut uumasunik paarsisuusut atuarnerlu ajortut. Meeqqat sulisorineqartarnerat pillugu uani paasisaqarnerusinnaavusi (qallunaatut):

<https://heleverdeniskole.dk/boernearbejde-i-ghana/>

- Atuartut namminneq angerlarsimaffimmini pisussaaffitik/suliassatik allattussavaat
- Pisussaaffiit/suliassat pillugit atuaqtigiinni oqallisigisigit
- Atuartut ullormut piffissaq qanoq annertutigisoq suliassaminnut/pisussaaffimminnut atortarpaat?
- Kaasarfimmiussaminnik aningaasarsisarpasit?
- Angerlarsimaffimmi suliassaqtarnerq/pisussaaffeqartarnerq isumaqatigaat?
- Atuartut suliassarisartagaat Happyp suliassarisartagaanut sanilliussigit – assigiiffii assigiinngiffilu.

Meeqqat sulisorineqartarnerat pillugu paasisaqarnerorusukkussi nittartakkami allanik atuagassaqarpoq. Tassaniippoq meeqqat sulisorineqartarnerat pillugu sammisaq. Ass. nunani allani meeqqat sulisorineqartarnerat pillugu atuarsinnaavusi uani (qallunaatut):

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/boernearbejde/>

Meeqqat tamarmik atuarnissamik pisinnaatitaaffeqarput

Meerarpasuit Happyp nunaqqatai ukiut qulit matuma siorna atuarneq ajorput. Atuarfik ungasissorujussuuvoq. Maanna illoqarfeeraanni atuarfeqarpoq. Suli meeqqat amerlasuut angerlarsimasariaqartarput ilaqtatik narsaatini ikiorniarlugit, taamaalillutillu inuussutissaqarnissamut ikiuutaasarlutik, aamma ilaanni allat narsaataanni ikiuullutik aningaasarsilaartarput. Maannali meeqqat amerlanerusut atuartunngornikuupput.

Meeqqat tamarmik atuarnissamik pisinnaatitaaffeqarput. Tamanna atuarsinnaavarsi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/uddannelse-er-en-menneskeret/>

Anguniakkat kalaallisut uani atuarneqarsinnaapput: <https://anguniakkavut.gl/>

Taanna aamma Meeqqat pillugit Isumaqtigiisummi allassimavoq. 1989-imi FN-ip oqaasertalerpaa

nunarsuaq tamakkerlugu meeqqat illersorneqarnissaat annertunerusumik ukkatarineqalerniassammat. Meeqqat pillugit Isumaqaatigiisummi pingaarnerit atuarsinnaavasi uani: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/boernekonventionen/> kalaallisut uani atuarneqarsinnaavoq. <https://www.unicef.gl>

Pisinnaatitaaffiit atuaqatigiinni oqallisigisigit. Ass. apeqqutit aallaavigisinnaavasi uku:

- Inuup pisinnaatitaaffia qanoq paasisariaqarpa?
- Sooruna "meeqqat pisinnaatitaaffii"-qarnerat suliarineqartariaqarsimasoq?
- Meeqqat pisinnaatitaaffii ilissi atuarfissinni skemamut ilaappat? Qanoq ilaappat?
- Inuit pisinnaatitaaffiisa malinneqarnerat qanoq qulakkeerneqarsinnaappat?

Nivarsiaqqat atuartuugaangamik siunissamullu takorluugaqarlutik – oqalugiarneq

Happyp angajoqqaavi namminneq atuarsimanngillat. Ataataali oqartuaannarpoq:

"Atuarsimagaanni nammineq inuuneq qanoq atorunneqalugu aalajangerneqarsinnaavoq."

Ullumikkut Happyp atuarfimmu oqalugiaatissani allattussaavaa. Oqalugiaat imaqtussavaoq nivarsiaaraanermik siunissamullu takorluugaqarnermik. Atuaruk nivarsiaqqanut atuarnissaq qanoq pingaaruteqartiginersoq quppernermi uani ersarissaamiippoq: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/naar-boern-ikke-kommer-i-skole/> taanna qallunaatut allassimavoq.

Atuaqatigiinni oqallisigisiuk:

- Qanoq isumaqarpa Happyp ataataa oqaraangat: *"Atuarsimagaanni nammineq inuuneq qanoq atorunneqalugu aalajangerneqarsinnaavoq."*?
- Soormita Happyp ilinniartitsisuni Frk. Arimiyaw taama nuannaartoritigigaa?
- Ghanami sutigit nukappiaqqat nivarsiaqqallu assigiinngissuteqarpat?
- Ullutsinni Kalaallit Nunaanni nukappiaqqat nivarsiaqqallu periarfissaat assigiinngissuteqarpat?

Atuartut Happymut oqalugiaatissartik piareersassavaat. Oqalugiaat Happyp siunissamut takorluugaanik imaqassaaq nivarsiaaraaneralu qanoq sunniuteqarnerasoq. Eqqaamaniutissat 10-t allassavaat assillu 4-t toqqarlugit. Assit atorsinnaasasi nassaarisinnaavasi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/verden/foto-og-film-til-fri-brug-2023/>

Atuartut oqalugiaatissartik sungiusassavaat, atuaqatiminnut imaluunniit eqimattanut oqalugiassapput.

Demokrati aamma h vdingi

Happyp ataataa h vdingiuvoq. Ghanami demokrati aamma h vdingit pillugit atuarsinnaavasi uani: <https://heleverdeniskole.dk/hoevdinge-og-demokrati-i-ghana/> aamma uani <https://heleverdeniskole.dk/ghanas-historie/> Taakku qallunaatuujupput.

Atuartut taaguut "demokrati" taaneqaraangat sumut atassusernarnerlugu allattussavaat. Tamatuma kingorna atuaqatigiinni taaguut oqallisigisiuk. Ass. oqallisigisinnaavasi:

- Demokrati sunaava?
- Inuiaqatigiit demokrati atorlugu ingerlasut qanoq ingerlasarpat?

- Qanoq aamma suut Happyp ataataata h vdingitut aalajangertarpei?
- H vdingeqarfiit sukkuat demokrati atorlugu ingerlasunit allaassuteqarpat?
- Atuarfik demokratiskimik ingerlasoq suua?
- Qanoq paasineqassava atuartut atuartitsinermut sunniuteqarnissamik periarfissaqarnerat?
- Arlaat ajortumik imaluunniit naapertuilluannngitsumik pineqarpat atuartut qanoq iliuuseqarnissaminnut sunit periarfissaqarpat?
- Sooruna demokratiskimik pisinnaatitaaffiup atornissaa pingaaruteqartoq?

Naqinneq d pillugu likpaklaanlitut erinarsuut ilinniarniarsiuk

Atuarfimmi Happykkut erinarsuut inussatik seqqortittarlugit naterlu tukkarlugu erinarsorput. Ilissi qanoq iliortarnersut ilinniarlugu takusinnaavarsi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/laer-en-sang-om-bogstavet-d/>

Pinnguaat ampe ilinniarniarsiuk

Happyp ikinngutinilu ampe pinnguaatigisarpaat – atuarfimmi angerlarsimaffimmilu. Ampe ilinniarsinnaavarsi uani: <https://heleverdeniskole.dk/laer-lege-ampe/>

Ghanamiutut nerisassiorneq

AtuaRaketimi atuarparput Happy unnukkuat shinkaafatorniartoq. Nerisassat taakku suaasartallit aamma Ghanamiut nerisassiarisartagaannut allanut najoqqutassat nassaarisinnaavarsi uani: <https://heleverdeniskole.dk/lav-mad-fra-ghana/> Najoqqutassat (qallunaatoortut) malillugit arlaat sanasinnaavarsi immaqalu angajoqqaasi atuaqatigiilluunniit allat qaaqqullugit nereqatigisinnaavarsi.

OQALUTTUALIAP 'SILARSUAQ SIORAANNAASOQ' -P SULIASSARTAI

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi aamma Bookiemi Bogskabelonimi digitaliusumi (til mellemtrinnet) atuartut suliassaat nassaassaasut ukuupput (qallunaatoortut):

Side 38-39: En verden af sand (Silarsuaq sioraannaasoq): Oqaluttuap titartagartai aallaavigalugit oqaluttuaq oqaluttuareqqissavaat.

Side 40-41: Historien forts tter (Oqaluttuap nanginnera): Claramik oqaluttuaq nangeqqinneqassaaq. Skoletubemiittumi Pixton-imi titartaasoqarsinnaavoq imaluunniit titartakkat malittariaaliortoqarsinnaalluni (tegneserie).

Side 42-43: En ny verden af sand (Silarsuaq sioraannaasoq nutaaq): Oqaluttuap ingerlanerani ineriartorneq isigalugu aamma arnat angutillu inuunerminni assigiinngissusaat isigineqassapput. Suliassat nassaarisinnaavarsi uani: <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

Oqaluttuaq misissorluarlugu

- Silarsuup suatungaani oqaluttuaq piva?
- Clarap illoqarfia pillugu suut nalunngilagut? Allatamit taasaqarit
- Illoqarfik nunarsuarmi sumiissimasinnaava? Sooq tassani?
- Massakkut pisumiippugut – imaluunniit immaqa qanga imaluunniit siunissami? Akissutigisassinnut tunngavilersuutigisinnaasassinnik taasaqaritsi.
- Qupperneq 69-imi angalasimasup nunarsuarmi misigisani oqaluttuarai. Sumiissimassangatippisiuk? Akissutisi tunngavilersorsigit, piomagussi aamma oqaluttuap titartagartassaanik allamik angalasimaneraneersumik titartaasinnaavusi.

Oqaluttuaq isiginnaartitsissutigisiuk/tableau

Imaluunniit filmiarsiuk (tamarmik eqimattani suliarineqarsinnaapput, eqimattat tamarmik oqaluttuami immikkoortut arlaat takutissavaat). Oqaluttuap immikkoortui tallimat:

- Clarap illoqarfia angalasimasullu pulaarluni oqaluttuaa.
- Clarap ataataa Clara angalarusuttoq naaggaaraa.
- Clarap isumassarsisoq isertorlunilu erlinnaartuut ataatami allaffianut aagaa.
- Clara nukappiaqqanit ikiorneqartoq atuarfimmullu ingiaqatigigai.
- Clarap ataataa histerluni atuarfimmuut takkuttoq.

RAFIKIP ALLAATIGINEQARNERATA SULIASSARTAI

Atuartut AtuaRaketimi Rafikip allaatigineqarnera atuassavaat, atuffanneqassapput imaluunniit qallunaatuua app'imi tusarnaarsinnaavaat uani:

<https://heleverdeniskole.dk/laeseraketten-i-det-nordlige-ghana/>

Rafikip filmiarsineqarnera assilu nittartakkami takusinnaavasi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/rafik/>

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi aamma Bookiemi Bogskabelonimi digitaliusumi (til mellemtrinnet) atuartut suliassat nassaassaasut ukuupput (qallunaatoortut):

Side 44-45: Her skal I møde Rafik (Uani Rafik naapissavarsi): Allaatigineqarnera atuassavaat videoliarsineqarneralu isiginnaarlugu.

Side 46-49: Historien om arret (Qilerup oqaluttuassartaa): Atuartut pisimasoq inuunerminnut sunniuteqarsimasoq oqaluttuarissavaat. Assit, allatat nipillu atorlugit suliaqassapput.

Side 50-51: Læreren (Ilinniartitsisoq): Rafikip tuluttut ilinniartitsisuni oqaluttuaraa. Atuartut oqaluttuarissavaat ulloq atuarfiusoq nuannernerulissappat ilinniartitsisoq qanoq iliorsinnaanersoq.

Side 52-53: Verdensmålene (Nunarsuarmi anguniakkat): Rafikip allaatigineqarnerani nunarsuarmi

anguniakkat ilanngunneqarnerani ujaasissapput. Anguniakkat nittartakkami atuarneqassapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/> kalaallisut allataq atuarneqarsinnaavoq uani: <https://www.anguniakkavut.gl/>

Suliassat nassaarisinnaavatit uani: <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

Rafikip apeqqarissaarfigineqarnera

Atuartut takorluussavaat Rafik tikeraarlugu Ghanamiittumut Langaliassallutik. Atuartut marlukkaarlutik suliassaq sularissavaat. Aalajangissavaat Rafikip inuunerani suna suli paasisaqarfiginerorusunnerlugu.

- Atuartut apeqqarissaarneq qanoq pitsaasumik ingerlanneqarsinnaanersoq takusinnaavaat uani (taakku qallunaatoorput): <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/et-godt-interview/> aamma ilanngutassiamik allaatiginnissap sularinissaa uaniippoq: https://heleverdeniskole.dk/sites/default/files/media/hvs-pdf/hvs-2017-pdf/hvordan_opbygges_en_artikel.pdf
- Atuartut Rafikimut apeqqutissatik qulit piareersassavaat.
- Atuartut paarlakaajaallutik imminnut taakkuninnga apeqqutinik qulinik apersussapput.
- Kingorna apeqqarissaarnertik allaatigisaliarissavaat (artikel) assers. atuarfiup aviisianut imaluunniit allamut ilanngussassatut.

Ghanami upperisat aamma upperneq

Rafikip allaatigineqarnerani tusarparput Langami muslimeqarlunilu kristumioqartoq. Rafik naggueqatigiinnut dagombanut ilaavoq muslimiullunilu. Ullut tamaasa ataatanilu moskemi angerlarsimaffiminnilu qinusarput. Atuartut Ghanami upperisat uppernerlu pillugit uani atuarsinnaapput (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/religion-og-tro-i-ghana/> aamma naggueqatigiit dagombat kulturiat ileqquilu pillugit atuarsinnaapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/dagomba-kultur/>

Atuaqatigiinni oqallisigisigit:

- Ghanami muslimit kristumiullu akornanni pissutsit sutigit immikkuullarissuteqarpat?
- Atuartut upperisat suut tusareernikuuaat/nalunngilaat?
- Atuartut aperikkit ilaqutariullutik sunik ileqqoqarnersut imaluunniit ritualeqarnersut.
- Nalliuttut suut atuartut angerlarsimaffianni nalliussineqartarpat.
- Allattarfissuarmut nalliuttut allattorsigit, taakkulu qanoq nalliussineqartarnersut oqallisigalugu.

Atuartut ilaqutariullutik nalliuttut nalliussikkamik arlaat toqqariarlugu meeqqamut Ghanamiumut allakkatigit oqaluttuarissavaat nalliuttorlu nassuiariarlugu oqaluttuarissavaat qanoq nalliussisarnerlugu.

Atuarfinnik naleqqiussineq

Rafikip allaaserineqarnerani tusarparput Rafikip erinarsorluni pinnguarlunilu tuluit oqaasii ilinniarai. Atuartut Ghanami atuariit pillugit paasisaqarnerusinnaapput nittartakkami (qallunaatut):

<https://heleverdeniskole.dk/skole-i-ghana/>

Atuaqatigiit oqallisigissavaat:

- Rafikip atuarnini qanoq igivaa?
- Rafikip arnaata atuarneq qanormita isumaqarfigaa?
- Sooruna atuarfik pingaartuusooq?
- Qanoq isumaqarfigaasiuk nunarsuarmi meeqqat ilaasa atuarneq ajornerat imaluunniit atuarfimmi ilikkagaasa naammaneq ajornerat?
- Suna peqqutaasoraasiuk meeqqat ilaasa atuarneq ajornerannut?
- Ullup ingerlanerani sulerisarsimanissaat qanoq takorloopisiuk?
- Ilissi atuartuungikkaluarussi ullormut sulerisassagaluarpisi?
- Qanoq paasisariaqarpa – ilinniagaqarneq pisinnaatitaaffiuvoq? Qanorlu isumaqarfigaasiuk nunarsuarmi meeqqat 67 millionit atuartuunginnerat?

Nunat anguniagaata 4-p ukkataraa meeqqat tamarmik pitsaasumik ilinniagaqarnissaat. Nunat anguniagaat taanna (qallunaatut) atuarsinnaavarsi uani: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/verdensmaal-4-skole-i-ghana/> aamma uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/maal-4-kvalitetsuddannelse/> kalaallisut uani atuarsinnaavaat: <https://unicef.gl> taava oqallisigisiuk pitsaasumik ilinniagaqarnerup sunniutigisartai.

Atuaqatigiit eqimattanut agguassapput namminerlu atuarfitsik Rafikip atuarfianut naleqqersuullugu. Assigiiffiit suut nassaarisinnaavaat? Assigiinngiffiit suut nassaarisinnaavaat? Aamma qinnuigikkiit oqallisigissavaat atuarfik pitsaasooq qanoq ittuunersoq. Atuartut atuarfiup pitsaasup qanoq ittuunissaannik oqallinnerminni pingaernerutitatik isumaqatigiissutigissavaat taakkulu "atuarfiup uummataanut" allattorlugit. Ilisserutissat uani nassaarisinnaavasi: <https://heleverdeniskole.dk/aktionsugen-2023/>

Namineq TZ igasiuk aamma Ghanamiut nerisassiaat allat

Rafikip arnaata TZ – tou zaafi – igavai. TZ-ip iganissaanut allallu Ghanamiutut neriasassioinnissamut najoqqutassiat nassaarisinnaavasi uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/lav-mad-fra-ghana/>

NAATSUKULLALIAP 'AASIAK QUMMUATTARLU ILISIMASAASIVIK' -P SULIASSARTAI

Oqaluttuamik misissuineq

Atuaqatigiinni oqallisigisiuk:

- Sooruna inuttaq pingaarneq aasiaasoq? Uumasooq allaasimasinnaagaluarpa? Sooq aap/naamik?
- Soormitaavaana aasiak silarsuarmi silatunerpaajorusuttoq? Taamaassinnaaguni suna angusinnaassagaluaramiuk?
- Qanoq paasisariaqarpa ilisimassuseq inummit ataatsimit pigineqarsinnaanginnera? Assersuutininik taasaqaritsi ilisimasat allanut ingerlateqqinneqartarneranut (atuarfimmiinnaangitsoq aammali allami).

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi Bookiemilu bogskabelonimi digitaliusumi akullernoortumi (til mellemtrinnet) suliassat nassaarineqarsinnaasut ukuupput:

Side 54-55: Vigtig viden (Ilisimasat pingaarutillit). Tassani ilisimasat sammeneqassapput, Suna pingaaruteqarpa. Kia aalajangissavaa suna pingaaruteqarnersoq aamma suna atuarfimmi ilikkartariaqarnersoq.

Suliassat nassaarisinnaavatit uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

Oqalualaaq/Unikkaaq aamma inuiaat oqaluttuaataat – nammineq oqalualaaliorit

Ghanami oqaluttuaqattaanneq ileqquuvoq. Oqalualaarneq nunami kulturinut amerlasuunut pingaaruteqarpoq. Oqaluttuani inuttat pingaarnerit amerlasuutigut inorroortuusarput aamma uumasut, oqariartuutaasali imarisarpaat inuit inuuneranni perorsaataasinnaasumik oqariartuut.

Atuartut eqimattaqqani sulissapput. Nammineq oqaluttualiussapput uumasumik imaluunniit uumasunik arlalinnik imaqtumik. Oqaluttuaq pikkunartortaqaassaaq imaluunniit perorsaataasinnaasumik oqariartuuteqassaaq inunntu tulluurtumik. Oqaluttualiaat aallaqqaateqarsinnaavoq:

- "Aasiammik oqaluttuaq tusarnikuuisiuk, tassani aasiak ..."
- Imaluunniit: "Ullorissat qilammiittut kisimik tamanna nalunngilaat, oqaluttuatoqqamili oqaluttuarineqarpoq: Tuttuaraq nanorlu naapikkamik ..." imaluunniit "Tuttu kuukoorsuarlu naapikkamik ..."
- Imaluunniit "Kuussuit kangerliumaniisanut marlunnut avissaangikkallarmata sisamavileeraqarpoq ..." imaluunniit "Kangerluk sikusarallarmat nanuaqqap ..."
- Imaluunniit allatut nammineq isumassarsiaminnik.

Atuartut oqaluttualiartik ilaminnut oqalullutik sungiusarniassagamikku sungiusassavaat. Aamma titartagartalersorsinnaavaat.

RAHIP ALLAATIGINEQARNERANUT SULIASSAT

Atuartut AtuaRaketimi Rahip allaatigineqarnera atuassavaat, atuffanneqarsinnaapput imaluunniit app'imi qallunaatuua uani tusarnaarsinnaavaat:

<https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/danmark/laeseraketten-i-skole-i-det-nordlige-ghana/>

Nittartakkami Rahi pillugu filmi assillu takusinnaavasi uani: <https://heleverdeniskole.dk/rahi/>

Rahi ullorsiutaanut allanneq

Atuartut Rahip ulluata ingerlasarnera takorloorlugu namminneq allassapput. Rahip suliaminut atatillugu misigissusai eqqarsaataalu aallaavigalugit allassapput. Atuartut apeqqutit tulliuuttut isumassarsiorfigisinnaavaat:

- Rahi ullaakkut iterami suut eqqarsaatigai?
- Angerlarsimaffimmini suliqaraangami suut eqqarsaatigisarpai?
- Atuarfimmi suut eqqarsaatigisarpai? Atuarfimmi suna nuannarisarpaa?
- Unnuami suut sinnattorai?

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi Bookiemilu bogskabelonimi digitaliusumi akullernoortumi (til mellemtrinnet) suliassat (qallunaatoortut) nassaarineqarsinnaasut ukuupput:

Side 56-57: Her skal I møde Rahi (Rahi uani naapissavarsi). Allaatigineqarnerani atuassavaat assillu isiginnaarlugit.

Side 58-59: Rahis dag (Rahip ullua). Rahip ulluata ingerlanera takussutissaliarineqassaaq.

Side 60-61: En følelse af held (Iluanaartutut misigineq). Iluanaarneq, naammattuineq periarfissallu sammineqassapput.

Side 62-63: Verdensmålene (Nunat anguniagaat). Rahip allaatigineqarnerani Nunat anguniagaanut tunngasut ujarneqassapput. Nunat anguniagaat uani atuarneqassapput:

<https://heleverdensikole.dk/verdensmaalene/> kalaallisut allataq atuarneqarsinnaavoq uani:

<https://www.anguniakkavut.gl>

Suliassat nassaarisinnaavatit uani: <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

Savaasaaqqap anaanani ujarlugu meertorpoq – assersuusiq ussallu (symbolic og ordsprog)

Rahip allaatigineqarnera "savaasaaqqap anaanani ujarlugu meertorpalunneranik" aallartillunilu naavoq. Rahi naggueqatigiinnut dagombanut ilaavoq. Taakku ulluinnarni oqaloqatigiikkaangamik

ussatinik atuisorujussuupput. Tamanna pillugu atuarnersinnaavusi uani (qallunaatut): <https://heleverdeniskole.dk/ordsprog-og-symboler/> Atuaqatigiinni assersuusiat aamma assilianguinerit pillugit oqalliseqarneq.

- Assersuusiat (ilisarnaat) suua?
- Ussat sunaava?
- Rahip savaasaaqqamik anaanaminik ujaasilluni meertorneranik tusaasaqarnera sumut assersuunneqarsinnaava?
- Atuartut assersuusiat suut nalunngilaat?
- Ussat una qanoq isumaqarpa: Mikisut nalunartunuku.
- Meeqqat ussatiniq nalunngisaqarpat?
- Ussatit suut atuartut nalunngilaat? Aamma Finn Lyngep atuakkiaa "Timmiaq, pusi inuullu tarninga" tigulaariffigalugu oqalligisineqarsinnaavoq.

Anaana ataatalu ungasillugit – nammineq allanneq

Rahi atuarniassagami atsakkumini angakkuminilu najugaqarpoq. Angajoqqaani qatanngutinilu qaammagini tallimani oqaloqatigisimannilai. Rahip qanoq innera atuartut qanoq takorloorneraat oqaloqatigikkitt. Atuartut nammineq maqaasisaqarneq misiginikuuat? Atuartut oqaluttualiorlutik allassinnaapput, tassani angajoqqaat ungasillugit qanoq issanersoq aallaavigalugu allasapput. Suna maqaasissavaat? Atuartut qinnuigisinnaavatit assersuusiornerit aamma/imaluunniit ussatit atorsinnaagaat qanoq innertik allaaseriniarunikku.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissut – meeqqat pisinnaatitaaffii oqallisigisigit

Rahip aturfiani nivarsiaqqat pisinnaatitaaffitik pillugit ilinniartarput. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit paasisaqarnerusinnaavusi sammisami "Børnearbejde" (Meeqqat sulisorineqartarnerat): <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/boern-har-rettigheder/>. Aamma Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissut immikkoortut pingaarnerit uani atuarsinnaavasi: <https://heleverdeniskole.dk/sites/default/file-attachments/unicef-CRC-poster-Boernekonventionen%20for%20boern.pdf> kalaallisut uani atuarsinnaavaat: www.unicef.gl

Pisinnaatitaaffii oqallisigisigit. Ass. uku oqallisigisinnaavasi:

- Inuup pisinnaatitaaffia suua?
- Sooruna Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissuteqartoq?
- Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissut aturfimmi skemani ilaava? Sooq/sooq naamik?
- Qanoq ililluni inuit pisinnaatitaaffiisa eqquutinneqarnerat nakkutigineqarsinnaava?

Niviarsiaqqat atuarfiat, Rahip atuarfigisaa – niviarsiaqqat atuarfillu pillugit isummersorneq

Rahip allaatigineqarnerani tusarparput atuarfia niviarsiaqqat kisimik atuarfigigaat aamma ilinniartitsisut niviarsiaqqat atuaannarnissaanik suliniuteqarnerat. Atuartut isummersornissaminut piareersarlutik Ghanami atuarfiit taamaattut pillugit paasisaqarnerusinnaapput uani:

<https://heleverdeniskole.dk/saerlige-typer-skole/> unalu allaatigisaq atuarneqarsinnaalluni:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/naar-boern-ikke-kommer-i-skole/> taakku tamarmik qallunaatoorput.

Atuareerunikkit atuartut apeqqutit tulliuuttut aallaavigalugit immikkut imaluunniit eqimattakkaarlutik isummersornissamut piareersassapput:

- Sooruna atuarnissaq pingaaruteqartoq?
- Sooruna niviarsiaqqat atuariatarnissaat pingaaruteqartoq?
- Qanoq isumaqarfigaasiuk nunarsuarmi niviarsiaqqat ilaasa atuartannginnerat?
- Suna pequtaasoraasiuk Ghanami meeqqat amerlasuut atuartannginnerannut?
- Atuanngittut ullormut sulisarsimassangatippisigit?
- Ilissi atuartanngikkaluarussi ullormut sulerisassagaluarpisi?
- Qanoq paasisariaqarpa: ilinniagaqarneq pisinnaatitaaffiuvoq?
- Niviarsiaqqat atuartinnarniarlugit qanoq iliuuseqartoqartariaqarsoraasiuk?
- Niviarsiaqqat atuarfeqarnerat pitsaasuua? Atuarfiit niviarsiaqqanuinnaanerisa pitsaaqutaat ajoqutaallu suuppat?
- Ghanap avannaatungaata ineriartortinnissaanut ilinniartitaaneq sutigit ineriartortitseqataasinnaagami?

Isummersorneq aqqissuussiuk isummersortut tallimakkaarlugit. Oqalliseqataasoq minutsi ataaseq saqquumiinissaminut periarfissaqartassaaq. Atuaqatigiit sinneri isiginnaartuusassapput kingornalu apeqquteqarsinnaasallutik. Ilinniartitsisoq aqutsisuusaaq. Naggaserneqarsinnaavoq isummersornerit sorliit atuaqatigiinni isumaqatigineqarnerunersut paasiniallugu.

Rahi isikkamik arsaqatigalugu – isiginnaakkap tusagassiarinera

Atuartut namminneq takorluussavaat arsartartuullutik Ghanaliarlutillu Rahikkut unammiartorlugit.

Ghanami isikkamik arsarneq pillugu takusaqarsinnaallutillu atuarsinnaapput uani:

<https://heleverdeniskole.dk/fodbold-i-ghana/> qallunaatoorpoq.

Maanna angerlaqqereersimalerput najukkaminnilu aviisimut tusagassiaralugu allaaserinnissallutik.

Tusagassiami immikkoortut sisamat tulliuuttut ilanngunneqassapput. Eqqaamallugu assitalersornissaa.

- Angalaneq qanoq ippa?
- Nuna qanoq ippa?
- Rahimik ikinngutaanillu naapitsineq qanoq ippa?
- Unamineq qanoq ingerlava?

- Rahip atuarfia sutigut immikkuullarissuteqarpa? Atuarfiup taamaattuuneranut suut iluaqutaasutut suullu ajoqutaasutut isigaat?

Aamma atuartut nutaarsiassioriaatsip ilusaa – nyhedstrekanten - aamma nutaarsiassiiinermi tunngavissiat atuarsinnaavaat qallunaatuua uani:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/medievaerkstedet/>

NUNARSUARMİ ANGUNIĀKKAT İLAĀNNUĀ TOQQĀKKANUĀ SULIASSAT

Nunat anguniagaat 1: piitsuussuseq nungutillugu – Nunaannarmi aamma illoqarfimmi

Nunarsuarmi Ghanamilu piitsuussuseq pillugu atuartut nunat anguniagaat 1 atuassavaat.:

<https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-1-fattigdom-i-ghana/> uani allatat qallunaatuujupput.

Atuartut AtuaRaketimiittut meeqqat nunaanni (soorlu Bilengbanip aamma Happy) aamma Ghanami illoqarfiit pingaarnersaanni Accrami qanoq isikkoqarnersoq oqaluttuarissavaat.

Isumassarsiorsinnaavusi uani: <https://heleverdeniskole.dk/accra-ghanas-hovedstad/> (qallunaatuujupput).

Tamakku saniatigut aamma AtuaRaketimi meeqqat najugaannit asserpassuit takusinnaavasi uani:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/laeserakettens-boern/> uani allatat qallunaatuujupput.

Atuaqatigiinni oqallisigisiuk Ghanami nunaannarmi imaluunniit illoqarfimmi najugaqarluni qanoq issimassanersoq.

- Atuartut eqimattanut 4-6-inik inuttalinnut agguakkit. Eqimattat 2-3-t qinnuigikkit Kalaallit Nunaanni nunaqarfimmi imalt. asimi ulluinnarni assilisanik ujaasissasut.
- Aamma eqimattat allat 2-3-t Kalaallit Nunaanni illoqarfimmi ulluinnarni assilisanik ujaaseqqukkit.
- Eqimattat tamarmik planchealiussapput.
- Atuaqatigiinni oqallisigisiuk Ghanami/Kalaallit Nunaanni nunaannarmi-nunaqarfimmi-asimi/ illoqarfimmi ulluinnarni inuunermi assigiiffiit assigiinngiffiillu.

Nunarsuarmiut anguniagaat 4: Atuarfik pitsaasoq meeqqanut tamanut

Book Creatorimi imaluunniit Bookiemi suliassat

Book Creatorimi Bookiemilu bogskabelonimi digitaliusumi akullernoortumi (til mellemtrinnet) suliassat (qallunaatoortut) nassaarineqarsinnaasut ukuupput:

Side 64-65: Uddannelse til alle (Ilinniartitaaneq tamanut). Atuakkamut naggasiutitut

Nunarsuarmiut anguniagaat 4 sammeneqassaaq. Oxfamip suliniutai pillugit atuartoqassaaq. (Taakku qallunaatuujupput).

Suliassat nassaarisinnaavatit uani: <https://heleverdeniskole.dk/opgaver-i-skoletube/>

‘Ludorfiliorneq’ spilerfissamik

Atuartut nunarsuarmiut angiuniagaat 4 atuarfik pitsaasumut tunngasumik atuassapput – Kalaallit Nunaanni Ghanamilu: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/ghana/verdensmaal-4-skole-i-ghana/kalaallisut-uani-atuarsinnaavaat>: <https://unicef.gl>

Meeqqat AtuaRaketimiittut atuarusupput ilinniagaqarusullutillu. Bilengban aamma Rafik nakorsanngorusupput. Happy ilinniartitsisunngorusuppoq Rahilu napparsimasunik paarsisunngorusulluni. Tamarmik assigiissutigaaq aqutiginiakkaminni unamminartunik aporfissaqarnertik.

Atuartut eqimattanut mikisunut agguakkit, tamarmik immikkut ludorfiliussapput, pinguaammi meeqqat AtuaRaketimiittut takorluugaat unamminartitaallu aallaavigineqassapput. Aallartiffik tassaassaaq meeqqat arlaata illua (atuartut toqqassavaat kia illuaninggaannissanerlutik) aamma annguffik tassaasinnaavoq ulloq taanna meeqqap ilinniakkaminik naammassiffia.

Atuartut aalajangissapput spileq qanoq isikkoqassanersoq qanorlu ingerlaffissaassanersoq.

- Qanoq aallartiffimmiit annguffimmut ingerlasoqassava?
- Terning, mumittakkat, kaavisittakkat imaluunniit alla atortorineqassava?
- Ingerlaarfissaq qanoq isikkoqassava?
- Killiffeqassava arlaannik pisoqarfiussanik, soorlu pingasunik siuarit, marlunnik uteriarit, periaqqillutit/kortimik makitsillutit iluatsitseriarit....?
- Utertitaasoqarsinnaassava? Qaninnersiortoqarsinnaassava?

Ataaniittut isumassarsiat atuartut kortiliornissaanut/unammiffiliornissaanut atorineqarsinnaapput:

- Bilengbanip qaammartartua battereeruppoq – periarnermik ataatsimik qaangertissaatit.
- Happyp ilinniartitsisua ukiuni pingasuni sulii atuarfimiikkallassaaq – marlunnik siumut nikeriarit.
- Rafikip ataataa napparsimavoq, Rafik narsaatit paarinissaannut ikiuuttariaqalerpoq – aallartiffimmut uterit.
- Rahi niviarsiaqqallu ikioqatigiillutik ilinniagassatik suliaaraat – periaqqigit.

Eqimattat tamarmik spilerfissartik sanareerpassuk tiimeqarsinnaavusi spilerrallusi – atuartut arlamik spililiaat misilissinnaavaat. Spilerfissaq kortillu nassaarisinnaavasi uani: <https://heleverdeniskole.dk/laerervejledning-og-opgaver-2023/>

Atuartut spilertikkusukkaluarlugit nammineq spililiorsinnaangikkussi Hele Verden i Skolep spilitea atorsinnaavarsi: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/hele-verden-i-skole-spillet/>

Nunarsuarmit anguniagaat 5: suaassutsit naligiissitaanerat – *spili isummersorfik / Meningspil*

Atuartut nunarsuarmit anguniagaat 5 suaassutsit naligiissitaanerat nunarsuarmit, Danmarkimi Ghanamilu pillugu atuassapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-5-koen-og-ligestilling-i-ghana/> atuagassaq qallunaatorpoq.

Rafi AtuaRaketimiittoq angajoqqaani ungasillugit najugaqartariaqarpoq atuarsinnaajumalluni. Niviarsiaqqat atuarianni atuartut atuartitsinermut peqataalluarnissartik, nappaasarnissartik isummamillu annittarnissaa ilinniartarpaat. Una spili 'isummersorfik' atorlugu atuartut isummamik eqqarsaatigilluarnissaanut aamma soq taama isummernerminnut tunngavilersuinissaq sungiusassavaat. Spili isummersuut atorlugu atuartut ilikkassavaat ilaanni apeqqummut imaluunniit taamaannerakkamut ataatsimut isummiussat assigiinngitsut amerlasinnaasernerat.

Nerriviit iikkamut taliseriarlugit atuartut naqqup qeqqanut nikuikaassapput. Illuatungaaniittassapput isumaqataasut, akiani isumaqataangitsut. Politikkimut aamma ileqqorissaarnermut tunngasut taamaannerakkat assigiinngitsut atuarneqartassapput – takuuk ataani isumassarsiorfissaq. Atuartut qanoq isumaqarnertik aallaavigalugu arlaanut inissittassapput. Aperisakkit soq 'tassunga' inissinersut, taava tassunga inissinnertik tunngavilersussavaat. Aamma misilinneqarsinnaavoq illuatungaanut 'isumaqatiginngisamik' inissinnerannut tunngavilersoqqullugit.

Taamaannerakkat-nut siunnersuutit:

- Atuarneqanngikkaluarluni ajunngitsumik ingerlarsoqarsinnaavoq.
- Ajunngilaq nukappiaqqat atuartarpata niviarsiaqqallu atuarneqatit angerlarsimaffimmi ikiuuttarpata.
- Atuartut atuarfimminnut sunnuteqaqataanissaat apeqqutaanngilaq.
- Nunami pisuut piitsullu assigiinngitsunik atugaqarpata ajunngilaq.
- Nunami inuup ataatsip kisimi suut tamaasa aalajangertarpagit ajunngilaq.
- Inuiaqatigiinni angutit aalajangiisuunerat ajunngilaq.
- Meeqqat namminneq oqaatsitik atorlugit atuartinneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqassapput.
- Ilinniartitsisut atuartut sulerissanersut aalajangertarpasuk ajunngilaq.
- Angajoqqaat meeqqatik sulerissanersut aalajangertarpasuk ajunngilaq.
- Muslimit kristumiullu ikinngutigiiinnaapput.

Nunarsuarmit anguniagaat 6: minguitsumik imeqarneq sukuluisaarnerlu – *Ulloq taanna imertaratta*

Atuartut nunarsuarmit anguniagaat 6 minguitsumik imeqarneq sukuluisaarnerlu pillugit nunarsuarmit, Danmarkimi Ghanamilu pillugu atuassapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-6-rent-vand-og-sanitet-i-ghana/> anguniakkat kalaallisoortai uani: <https://angniakkavut.gl/>

Nunarsuarmi inuit amerlasuut Bilengbanikkutut illuminni kuuinnartumik imeqanngillat. Puilasuliamut kuummulluunniit imertartariaqartarput. Imertartut tassaakkujupput ilaqutariit meerartaat. Meeqqat ilai ungasissumut pisullutik imertartariaqartarput.

Bilengbanip anaanaatalu imeq annertoq angerlamut nammattarpaat. Siullermik sungiusalerussi imeq annertunngitsoq atussavarsi. Silami sialussiuserlusi misilikkussiuk pitsaanerussaaq aamma atisassamaatinik nassataqarussi.

- Qattaq imermik imalik niaqussinnut ilillugu pisunnissaq sungiusarsiuk
- Takorlooriarutsigu illussinniit imertarfissarsi 2 km-inik ungasitsigisumiitqoq. Ullormut pingasoriarlusi imertartussaavusi. Ullormut katillugit km-it qassit pisussimassavisi? Imeq 10 liter qattassinniissinnaavoq. Ullormut literit qassit ingerlassimassavigit? Eqqoriarsinnaavarsi ullormut piffissaq qanoq sivisutigisoq imertarnermut atortassallugu.
- Atuaqatigiinni oqallisigisiuk inuup ataatsip imeq ullormut atugassaa naammattog assartorsimassanerlugu. (DK-imi ullormut 106 Literi – Ghanami piitsuunerpaat 5-35 liter ullormut atortarpaat), aamma <https://nukissiorfiit.gl/> -imi Kalaallit Nunaanni imeq qanoq annertutigisoq atornerqartarnersoq misissorsinnaavarsi.
- Atuaqatigiit eqimattanut inuit sisamakkaarlugit agguakkit. Silami arsaaffimmiusinnaavoq 20 m uuttortariarlugu atuartut imermik nassarlutik stafetersinnaapput, tassani imeq ullormut 'atugassamik' naammatsinnissaata tungaanut utikajaarsinnaapput.

Nunarsuarmiut anguniagaat 10: naligiinnginneq minnerusoq – *Naligiinnginneq pillugu oqimaaqatigiissarinermik pinnguaat*

Atuartut nunarsuarmiut anguniagaat 10 naligiinnginnermik minnerusoq nunarsuarmi, Danmarkimi Ghanamilu pillugu atuassapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-10-ulighed-i-ghana/> taanna qallunaatut allagaavoq.

Ghanap avannaatungaani meeqqat pingasuugaangata ataaseq atuarneq ajorpoq. Naak atuarneq akeqanngikkaluartoq ilaqutariit amerlasuut meeqqamik atuartinnissaat akissaqartinneq ajorpaat. Meeqqat atuaraangamik narsaatini sulisinnaaneq ajorput – nersutaatinik paarsillutik imaluunniit angerlarsimaffimmi ikiuullutik. Aammalu atuartut uniformii, atuakkat, aqerluusat allattaaviillu akeqarput, tamakkulu ilaqutariit akissaqartinngilaat.

Atussavasi: Simikut, kugleqqat assigisaalluunniit – atuartumut ataatsimut ataaseq.

Imaaliussaasi:

- Atuartut tamarmik simikumik kugleqqamilluunniit ataatsimik tunisissapput. Atuartut takorluussavaat simikoq/kugleeraq ilinniagaqarnissaminut siunissaminnullu ilisarnaataasoq/takussutissaasoq. Taanna paarilluassavaat.
- Atuartut simikoq assimiittutut ilissavaat iniminnilu pisoqattaarlutik.

- Atuartut atuaqatimik tigummiiaa nakkaatitinniarlugu ilatik sakattassavaat – kisianni nammineq tigummiartik nakkaanaveersaaqqissassavaat.
- Ilinniartitsisup qanoq aalariaaseqassanersut oqaluffigiinnaavissavai – nakkaasinaveersaajutigalutik aalassapput. (Ass.: niusi illuinnaanik nikorfagitsi, kaajallagitsi, seeqqummeritsi, 'putuinnassinnik' pisugitsi, naangisaritsi, ueritsi...)

Atuartut misilissinnaavaat marlukkaarlutik. Maanna simikoq ataaseq marluullutik paarissavaat allallu pii nakkaatitinniarsaralugit.

Pinnguaat allanngorartinneqarsinnaavoq, naligiinnginnermut uuttuutaasinnaasut assigiinngitsut atuutilersittarlugit – kikkut ilaasinnaanersut imaluunniit ilaaqqusaanersut pillugit malittarisassat. Ilinniartitsisup naligiinnginnermut uuttuutit ilanngunneqarsimasut atorsinnaavai, imaluunniit atuartut naligiinnginnissamut uuttuutit siunnersuuteqartillugit. Naggasiullugu ilinniartitsisup ilinniagaqarnerup qanoq inuiaqatigiinni oqimaaqatigiisitsinerusinnaanera pillugu oqaluttuarsinnaavoq – soorlu Kalaallit Nunaanni aamma Ghanami.

Naligiinnginnermut uuttuutissatut siunnersuutit:

- Pinnguaammi tungujortunik isillit ilaaqqusaanngillat.
- Qernertunik atisallit tamarmik assatik illuttut atorlugit simikoq tigummiarsinnaavaat.
- Qaartunik alersillit tamarmik sequnneqqassapput.
- Spinatinik mamarisaqanngitsut tamarmik tunuporsorlutik ingerlassapput.
- Sukkulaatinik mamarisallit tamarmik taamaallaat seeqqummerlutik ingerlassapput.
- Pinnguaammi nukappiaqqat tamarmik ilaaqqusaanngillat.
- Pinnguaammi nivarsiaqqat tamarmik ilaaqqusaanngillat.
- Nukappiaqqamik nukallit/aqqalullit tamarmik sanimuinnaq ingerlassapput.
- Pinnguaammi Tiktokimik nuannarisallit tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.
- Nivarsiaqqamik angajullit/aleqallit tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.
- Pinnguaammi ilinniagassanik nuannarisqaqanngitsut tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.
- Sulorartartut tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.
- Mamakujunnik mamarisallit tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.
- Qaamasunik nujallit tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.
- Justin Bieberimik nuannarisallit tamarmik pinnguaammi ilaaqusaanngillat.

- ..... tamarmik... atuartut namminneq naapertuilluanninnissamut malittarisassanik allanik siunnersuuteqarsinnaapput.

Nunarsuarmiut anguniagaat 13: silap pissusia suliniuteqarfigalugu – Rafikip ataataata siallernissaa utaqqivaa

Atuartut nunarsuarmiut anguniagaat 13 silap pissusia suliniuteqarfigalugu - nunarsuarmi, Danmarkimi Ghanamilu pillugu atuassapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-13-klima-i-ghana/> taanna qallunaatut allagaavoq, kalaallisua uani atuarsinnaavaat: <https://anguniakkavut.gl>

Rafikip oqaluttuarivaa ataatami siallernissaa utaqqigaa. Rafikip ataatani narsaatimi qaqqortarissanik naatitsiffiusartumi atuareeraangami ikiortarpaa. Qanittumi siallilinggippat naatitaat ajutoortussaapput. Ghanami ukiup kaajallakkiartornerani silap allanngortarnerata pissusaa allanngorsimaqaaq, ingammik nunap avannaatungaani najugallit tamanna atugarliutigaat.

Atuartut Ghanami ukiup kaajallakkiartornerani silap allanngortarnerata pissusiata silallu pissusiata allanngorsimanera pillugu atuarsinnaapput uani: <https://heleverdeniskole.dk/toerke-og-oversvoemmelse/> Taanna qallunaatut allagaavoq.

Atuaqatigiinni oqallisigisigit:

- AtuaRaketimi oqaluttuani sorlarni silap pissusiata allanngornera eqqaaneqarpa?
- Siallersarnerata nalaanut tamanna qanoq sunniuteqarpa?
- Tamanna kuunnut qanoq sunniuteqarpa?
- Naatitsineq ingerlanerliussappat ilaqtariinnut piitsuunerpaanut tamanna qanoq sunniuteqassava?
- Uumasunut tamanna qanoq sunniuteqassava?
- Nunamut narsaatinullu tamanna qanoq sunniuteqarpa?
- Ilaqtariit qanoq iliuuseqarsinnaappat?
- Silap pissusiata allanngorneri Kalaallit Nunaanni qanoq malugisinnaavagut?
- Kalaallit Nunaanni uagut qanoq iliuuseqarsinnaavugut?